

Arbetsmarknadsutsikterna hösten 2017

ÖREBRO LÄN

En sammanfattning av prognosen
för arbetsmarknaden 2018

Högkonjunkturen fortsätter

Den svenska ekonomin har vuxit under 17 kvartal i rad mätt i bruttonationalprodukten och sysselsättningen har ökat med nästan 400 000 personer på fem år. Sverige är inne i ett unikt läge och en starkare tillväxt i omvärlden bidrar till att högkonjunkturen fortsätter. Läget i omvärlden och i Sverige avspeglas även i Örebro län. Efterfrågeläget hos länet privata arbetsgivare fortsätter att ligga på höga nivåer. Allt sedan våren 2014 har förväntningarna för de kommande sex månaderna legat högre än normalt. Inför det kommande halvåret tror nästan hälften av arbetsgivarna inom näringslivet att efterfrågan kommer att öka.

Framtidstron i länet är störst inom tjänstesektorn med hotell och restaurang, information och kommunikation och transport. Även industrin visar på betydligt större optimism än tidigare medan man är försiktigare inom privat vård och utbildning samt jord- och skogsbruk.

Sysselsättningen ökar fram till 2018

Efter en stark sysselsättningstillväxt både under 2015 och 2016 i Örebro län fortsätter arbetstillfällena i länet att öka fram till 2018. Efterfrågan på arbetskraft är fortsatt stor och ligger över riksgenomsnittet. Högkonjunkturen avspeglas så gott som i alla branscher. Inom tillverkning som under flera år haft en tillbakagång märks nu optimism och ett ökat behov av att anställa. Tjänstesektorn har i flera år drivit på utvecklingen och kommer fortsätta öka även om man kan ana en inbromsning inom vissa områden. Sammantaget blir bedömningen att sysselsättningen i Örebro län förväntas öka med 4 200 personer fram till 2018. Ökningen blir större i år än under 2018. Vid slutet på 2018 kommer 134 000 personer i åldern 16 till 64 år vara förvärvsarbetande i länet.

Ett möjligt hinder för en fortsatt hög sysselsättningstillväxt är bristen på arbetskraft. Problemen finns både inom privat och offentlig sektor. I offentlig sektor har andelen som upplevt brist legat på 50 procent eller mer under de senaste fem åren medan bristen i privat sektor har blivit mer påtaglig under det senaste året. De yrkeskategorier som varit allra svårast att rekrytera återfinns till stor del inom bygg och vård. Men även inom skolan och till flera tekniska yrken inklusive IT har det varit svårt att hitta personal med rätt kompetenser.

Arbetslöshetens minskar

Arbetslösheten gick upp något i Örebro län under våren och sommaren för att under hösten minska förhållandevis mycket. Minskningen har skett på bred front med några undantag som exempelvis utri-

kes födda kvinnor. Inflödet till etableringen har avtagit under året. I oktober ökade antalet inskrivna i etableringen med 3,3 procent vilket kan jämföras med ökningarna runt 25 procent i början på 2017.

Arbetsförmedlingens bedömning är att arbetslösheten fortsätter minska under 2018. Bakgrunden är det fortsatta behovet hos länets arbetsgivare att anställa, det minskade inflödet i etableringen och nya möjligheter att matcha arbetssökande mot utbildning. I antal personer handlar det om 250 i år och 150 under nästa år. Som andel av den registerbaserade arbetskraften minskar arbetslösheten både under 2017 och 2018 till 7,5 respektive 7,4 procent. Minskningen i andelen arbetslösa beror till största del på den starka sysselsättningstillväxten. Den bidrar till att arbetskraften ökar och att arbetskraften blir större i förhållande till antal arbetslösa.

Arbetslöshetens sammansättning allt mer ojämn

Arbetsgivarnas stora behov av att anställa har lett till att arbetslösheten bland de personer som står nära arbetsmarknaden nu är nere på historiskt låga nivåer. Samtidigt är det små eller inga förändringar i antalet inskrivna arbetslösa som står längre från ett inträde på arbetsmarknaden. Mer än tre av fyra inskrivna ingår i gruppen som räknas till de i utsatt ställning och två tredjedelar har varit inskrivna längre än sex månader.

Det är framför allt två grupper av sökande som har betydligt högre arbetslöshet än de övriga, utrikes födda och de med en utbildningsnivå som är högst förgymnasial. Andelen arbetslösa utrikes födda av arbetskraften är 28 procent och för de med högst förgymnasial utbildning är den 26 procent. Nivåerna i länet är högre än i riket som ligger på 22 procent i båda grupperna. Personer i dessa grupper är eller riskerar hamna längre från arbetsmarknaden. En kort utbildning, speciellt bland utrikes födda, leder ofta till en längre tid i arbetslöshet. Detta då det behövs fler och mer tidskrävande insatser för att få de kompetenser som efterfrågas på den svenska arbetsmarknaden.

En grupp som upplevt kraftiga minskningar i arbetslösheten är unga mellan 18 och 24 år. Andelen arbetslösa som andel av arbetskraften låg runt 20 procent så sent som hösten 2013 för att nu ligga kring tio procent. I antal personer handlar det om en minskning med nästan 2 000 personer på fyra år. Antalet inskrivna i åldern 18 till 24 år var i oktober i år 1 780 personer.

Tuffa utmaningar på länets arbetsmarknad

Utmaningar såväl i Örebro som i hela riket rör till stor del etableringen på arbetsmarknaden av nyanlända och de med längre tider i arbetslöshet. Hur ska dessa grupper matchas mot arbete och utbildning och bidra till att lösa en annan utmaning, bristen på arbetskraft? Arbetskraftsbristen och problemen att hitta rätt kompetenser råder på flera områden, främst inom bygg och välfärdssektorn men också på teknikområdet.

Om man inte löser arbetskraftsbristen kan det få allvarliga följder för samhället. För näringslivet kan det innebära utebliven produktion, för allmänheten sämre service och för befintlig personal kan belastningen och risken för sjukskrivning öka. Samtidig riskerar de individer som skulle kunna lösa delar av bristen att hamna allt längre från arbetsmarknaden och få allt svårare att etablera sig och bidra till samhällsutvecklingen. Matchningen försvåras ytterligare av att den svenska arbetsmarknaden är relativt kunskapsintensiv och efterfrågar kompetenser som sällan finns hos nuvarande arbetskraftsutbud. Såväl länets som hela arbetsmarknaden är i stort behov av att vi tar vara på de kompetenser som finns och förbättrar dem där det behövs för att ekonomin och arbetsmarknaden ska kunna fortsätta växa.

Prognosen i sin helhet finns att läsa på:
arbetsformedlingen.se/prognoser